

WIE BEN JIJ? WIE BEN IK?

- AKBERET GHIDAY -

ንስኻ/ኼ መን ኢኻ/ኼ?
መን እየ ኣነ?

Colofon

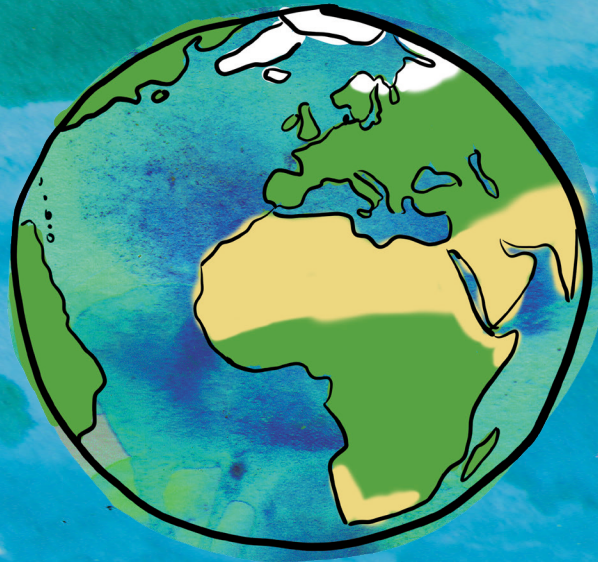
Wie ben jij? Wie ben ik?
Eerste druk, mei 2022
Tweede druk, oktober 2022

Uitgever: Studio Moio
Concept&Idee Akberet Ghiday
Tekst: Ghiday & Lecina
Vormgeving & opmaak: Mitchell Kort & Lecina
Illustraties: Mitchell Kort
Wandering Art pieces: Susan Bink

Project MDT UniverCity, mogelijk door ZonMW, gemeente Leiden,
MBO Rijnland, RBL, Rabobank, Fonds 1818

ልክዕ ከም ኩሎም ሰባት ኣነ ውን
 ኣብዛ ምድሪ እየ ተወለድ። ኩላትና
 ብዝበለጸ ክንጻጻላ ዘለና ቦታ ከኣ
 እዛ ምድሪ እያ። እንተኮነ ግን ሹለን
 ሃገራት ኣይኮናን ጽቡቕ ዝነብራ
 ዘለዋ።

**Net zoals bijna alle mensen, ben ik geboren op Aarde.
 Dat is de plek waar we er, met zijn allen, het beste van moeten maken.
 Niet in elk land op Aarde gaat het goed, jammer genoeg.**

ኣብ ኤሪትራ ኣየ ተወሊደ። ኃል 16 ዓመት ተለኩ
 ናብ ሆላንድ መጸድ። እዚ ነዊሕን ኣጸጋምን ጉዕዞ
 እዩ ኔሩ። ግን ብዝኩነ ኣብዚ ኣለኹ ሕጂ። ሕጂ ከኣ
 ብኩሉ ብኹሉ ናጽነት ሕጉት እየ። ኣነ ከርእየኩም
 ይደሊ እየ ከመይ ከም ዝኮነ ኣብ ኤሪትራ። ምእንቲ
 ክትፈልጥ ከመይ ከም እትመስል እታ ሃገር። ምሳይ
 ዶ ትገዳዚ/ዝ ኣለኹ/ኺ?

**Ik ben in Eritrea geboren.
 Toen ik 16 was, ben ik naar Nederland gekomen.
 Dat was een lange en moeilijke reis.
 Maar ik ben er.
 En nu ben ik blij met alle vrijheid.
 Ik wil je laten zien hoe het daar is.
 Zodat je weet ook hoe het land er daar uitziet.**

Ga je mee op reis?

30 ደቂቆ ምጉዳዝ
30 Minuten
Lopen

ንዓና መንጅርብብ ኣለና። ንሱ ከኣ ብጣዕሚ ኣገዳሲ እዩ። ምክንያቱ፡ ማይ መዋህለሊ ሰለ ንጥቀመሉ። ዝናብ ክዘንብ ከሎ ጽቡቕ ጌርና ኢና ነዕቁሮ። ማይ እንተደሊካ ግድን ኢካ ናይ ፍርቂ ሰዓት ብእግርካ ኬድካ ማይ ካብ ዒላ ተምጽእ። በዚ ምክንያት ኢና ማይ ንቑጥብን ጥቅሚ ማይ ዝርድኣናን። ስንካ ምምማጽ ውን ከምዚ ኣብ ሆላንድ ንገብሮ ብማይ ጌርኻ ኣይኮነን። ግን ፍሉይ መማመጺ ገርብ ኣለና፡ ንቅድም ቀሪፍካ ትሕይኹ ሽዑ ትማምጸሉ። በዚ ምክንያት ከኣ ኣስናንኻ ይጸሌ።

We hebben een regenton. Die is heel belangrijk. Want dat is onze watervoorraad. Als het regent, vangen we het water goed op. Want we hebben geen kraan met water.

Als je water wil, dan moet je een half uur lopen naar de waterput. Daarom zijn we heel zuinig op water en zijn we ons bewust hoe waardevol dat is.

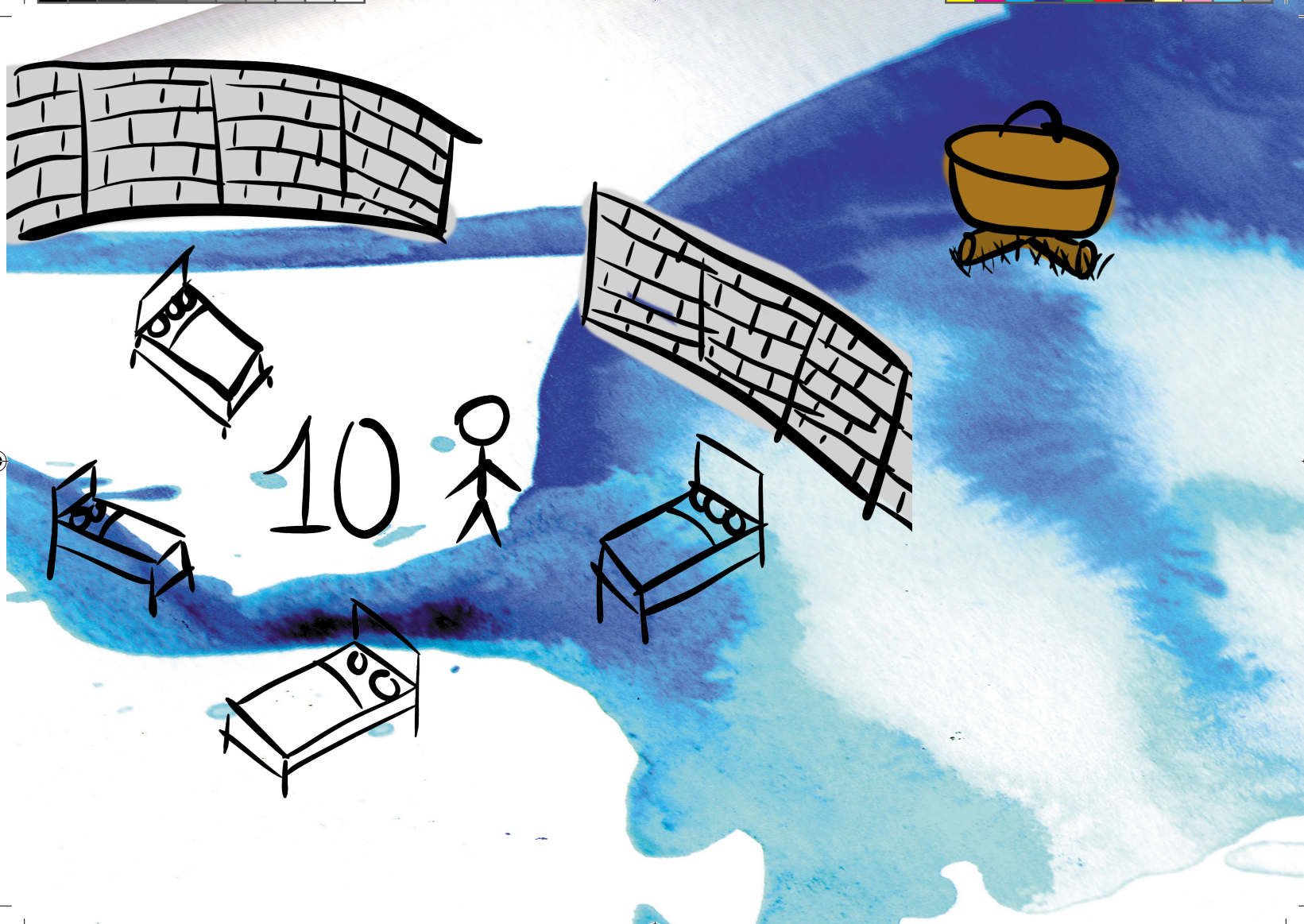
Tandenpoetsen doen we dan ook niet, zoals in Nederland, met water. Maar er zijn speciale takken, waar je op kan kauwen en waardoor je tanden schoon worden.

ኣነ ኣብ ዓደቢ ክፍሊ እየ ዝቅመጥ። እቲ ገዛ
ፊኒስትራ ዮብሉን፡ ህድሞ ከኣ ደበሃል ስሙ።
ኣብኡ ኩሉ ግዜ እያ ጸሓይ ዘላ። ናይ ጸሓይ ብርሃን
በቲ ናይ ገዛ ማዕጾ እዩ ዝኣቱ ናብ ውሽጢ ገዛ።
ኣብ ዴምበና ከኣ ገመል፡ ኣድጊ፡ ኣባዕን ኣጣልን
ኣለዉና። እተን መንደቅ ናይ ደንበ ክነጥርኦ
ዝክእላ እንስሳታት ኣብ ፍሉይ ቦታ ኢና ንጻጉነን።

እተን መንደቅ ናይ ደንበ ክነጥርኦ
ዘይክእላ እንስሳታት ከኣ ኣብቲ ደንበ
ደዳጎና። ፍሉይ ቦታ ከኣ ንደርሁትን
ጨቓውትን ዝከውን ኣለና።

**Ik woon in een groot huis.
Er zijn geen ramen.
Het huis heet 'Hdmo'.
Er is altijd zon.
Het licht van de zon komt binnen via de deur.
In de tuin hebben we een kameel, ezel, schapen en geiten.
De dieren die over een hek kunnen springen staan apart.
De dieren die niet over een hek springen, die staan in de grote voortuin.
En we hebben een plek voor kippen en kuikens.**

ንሕና ኣብ ሓዲ ክለስ ምስ 10 ሰባት ኢና ንቅስ።
ኩለትና ብሓዲ ኣብ ንክዲ ።።
ኣብ ውሽጢ ከኣ ክፍሊ ኣሎ። ንሱ ከኣ ክሸነ ክዩ።።

**We slapen met 10 mensen in 1 kamer.
Samen in bed.
Er is 1 andere kamer.
Dat is de keuken.**

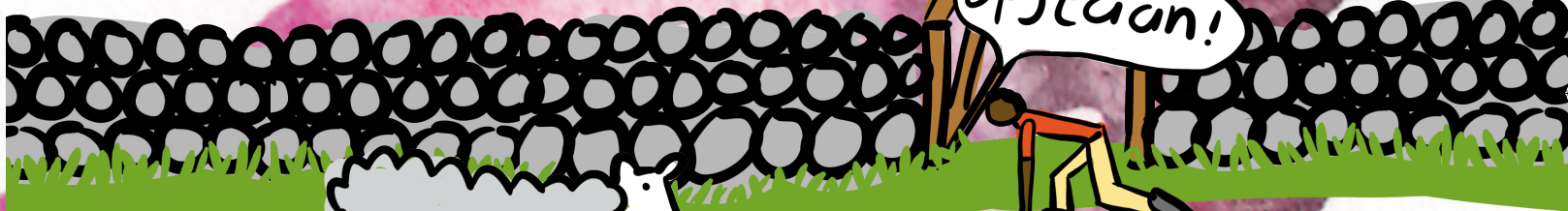

ኣነ ጸሓይ እንተ በሪቃ እየ ዝበራበር። ኣነ ናይ ንግሆ ወይ ናይ ምሸት እዩ ትምህርቲ ዘለኒ። ምስ ኣሕዋተይ ከኣ ስራሕ ንማቀሎ መታን ነተን እንስሳታት ኸንኣልዩን። እቶም ነኣሸቲ ቆልዑ ኣብ መንጎ 4-7 ዓመት ዘለዉ ነተን ንኣሸቲ እንስሳታት ይሕልዉዉን። (ኣስማቶም ጥቀሰሎም ኣብነት፡ ከም ማሕሰእ፡ . . .) እቶም ቆልዑ ካብ 7-11 ዓመት ዘለው ከኣ ነተን ዓበይቲ እንስሳታት ይሕልዉዉን። (ኣስማቶም ጥቀሰሎም ንኣብነት፡ ብዕራይ፡ ላም... ..) እንስሳታት ሒዝኻ ኢኻ ትወፍር፤ ናብ ዝብላዕ ዝሰተ ዘለዎ ቦታ ከኣ ሒዝኻየን ትከይድ።

ግድን ኢካ ንስካ ዕየትካ ወይ ማሕሰእካ ትሕልዉን፡ ምክንያቱ ካብካ እንተ ከይደን ዝብኢ ወይ ወካርያ ክበልዕን ስለ ዝክእል። ምስ ዕየተይ እንዳ ከድኩ እንተ ወዲቀ ግድን ቀልጢፊ ክትስእ ኣለኒ፡ ምክንያቱ ነዊሕ ኣብኩ ክበኪ ግዜ የብለይን። ምክንያቱ ክበኪ ክብል ዕየተይ ከይየጥፍኡን። ስለዚ ኣብ ኑኡስ ዕድሜካ ኢካ ቀልጥፍካ ነብስካ ትክእል።

Ik sta op als de zon opkomt.
Ik heb school s ochtends of s middags.
Met mijn broertjes en zusjes verdelen we de dieren om voor te zorgen.
De kinderen tussen 4-7 jaar zorgen voor de kleine dieren.
De kinderen van 7-11 jaar zorgen voor de grote dieren.
Met de dieren ga je op pad.
Je gaat lopen.
En zorgen dat ze wat kunnen eten en drinken.

Je moet dan zorgen dat geen lammetjes weglopen of opgegeten worden door hyena's.
Als ik met lammetjes loop en ik val over een steen, dan heb ik geen tijd om te gaan huilen.
Als ik ga huilen, lopen de lammetjes weg.
Dus je leert heel snel en vroeg al voor jezelf te zorgen.

ኣጅሪ
boerenkool

ጅንቨ
aardappels

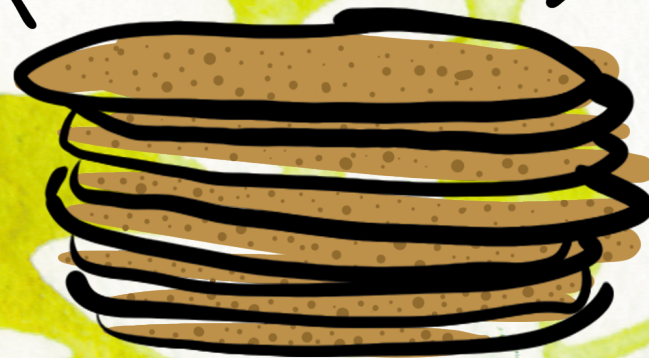
+

ንሕና መብዛሕቲኡ ግዜ ኣጵሪ ምስ ጽንሽ ጣይታ ጌርና
 ኢና ንበልዎ። እቲ ጣይታ ከኣ ካብ ጣፍ እዩ ዝሰራሕ።
 ጣፍ ሓዲ ካብ ዓይነት ኣዝርእቲ እዩ። ከም ሳዕሪ
 እዩ ከኣ ዝመስል። ኣብ ንቁጽ ቦታ ከኣ ብጣዕሚ እዩ
 ዝበቁል። ማይ ግን የጵልዮ እዩ። ኣብ መዓልቲ ሰለስተ
 ግዜ ውዑይ መግቢ ንበልዎ።

Pannenkoeken

We eten vaak boerenkool met aardappel
 en pannenkoeken van teff.
 Teff is een soort graan, een soort gras.
 Een grassoort die heel goed groeit in
 droge gebieden.
 Ze hebben ook water nodig.
 We eten drie keer per dag warm.

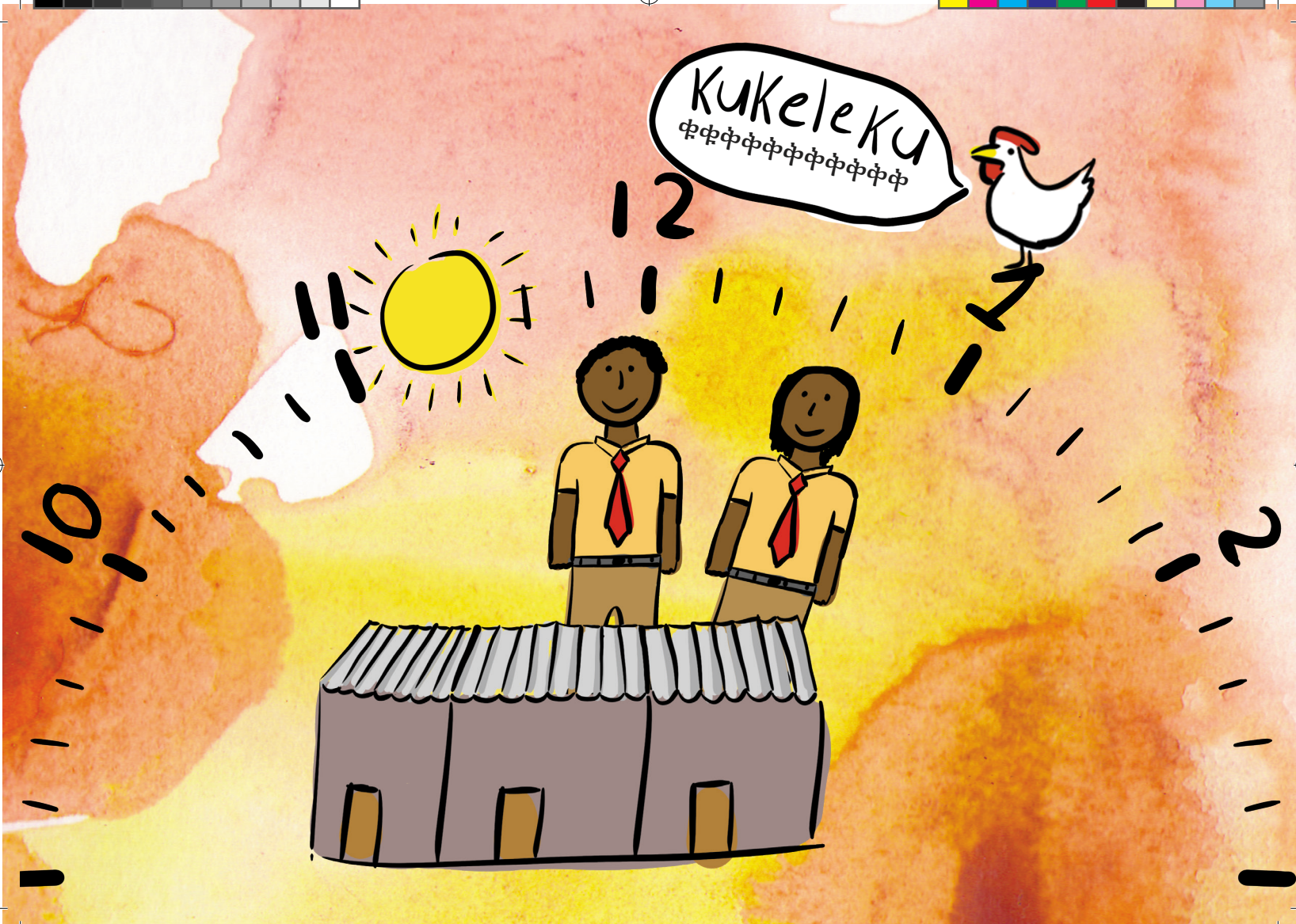

እንድሕሪ ተማሃራይ ቸንካ ኣብ ኤሌትራ። ግድን ኣብ ሰዓትካ ኣብ ቤት ትምህርቲ ቸትርከም ኣለኻ። ወለ ሓዲ ምቸንያት የብልኻን ደንጉካ ናብ ቤት ትምህርቲ ቸትመጽእ። ኣጋጣሚ ደንጉካ እንተ መጺካ ግን ግድን ኢካ ብብርክካ ፊርቲ ትብል። ግን ኣብ ኤሌትራ ሰዓት ኮነ ኣላርም የብልናን፣ ንሕና ናብ ጸሓይ ሪኪና ኢና ንፊልጦ ሰዓት ክንደይ ከም ዘሎ። ንግሆ ንቸትትስእ ብድምጺ ናይ ዓንዳፍ ኢና ንትንስእ። ኣነ ቅድም ደንጉየ እየ ንትምህርቲ ዝከይድ ኔረ።

**Als je op school zit in Eritrea, dan moet je echt op tijd zijn.
 Er is nooit een excuus om te laat te komen.
 Als je te laat komt, moet je op je knieën gaan lopen.
 Maar in Eritrea hebben we geen klok of wekker.
 We kijken naar de zon om te weten hoe laat het is.
 Wakker worden, doe je door de geluiden van de haan.
 Ik kwam vroeger wel te laat.
 We dragen op school allemaal hetzelfde uniform.
 Jongens en meisjes.**

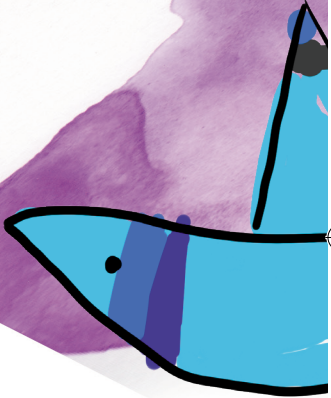

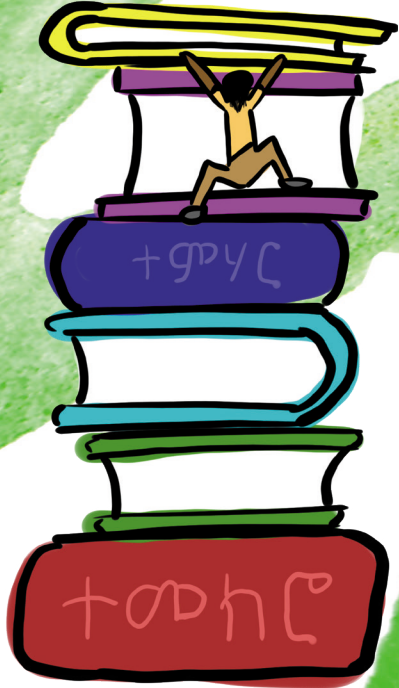
ኣነ ዝተሰደድኩ ካብ ዓዲ ናጽነት ስለ ዘየለ ኣብ ኤጲትራ እዩ። ብርግጽ ነንሰትን ነዋልድን የለን።
 ግን ወላ ነደቂ ተባዕትዮ ናጽነት የለን። እታ ሃገር ምስ ውልቀ-መላኺ ስለ ዘላ።
 ሓዲ ሰብኣዪ እዩ ሓላፊ ናይታ ሃገር። ኩላትኻ ኣገልግሎት ክትፍጽም ኣለካ።
 ባዕልካ ምሳካ ዝሰማምዑ ነገራት ክትፈላሰፍን ኮነ ክትገብር ኣይከኣልን እዩ።
 ነዓይ ዘገጽሲ ዝነበረ ናጽነት እዩ። ባዕልካ ናይ ምሕሳብ ዕድል ኮነ ናይ ምውሳኔ።
 በዚ ከኣ ግድን ክስደድ ከም ዘለኒ ሓሲቦ። ግን ብጣዕሚ እዩ ሓዘን ዝስምዒ ስለ ዝተሰደድኩ።
 ምክንያቱ ሃገረይ ህዝቦይን ስለ ዝፈቱን ዘፍቅርን።

**Ik ben gevlucht omdat er in Eritrea geen vrijheid is.
 Zeker niet voor vrouwen of meisjes.
 Maar ook niet voor mannen.
 Het is een land met een dictatuur.
 Een man is de baas van het land.
 Iedereen moet verplicht het leger in.**

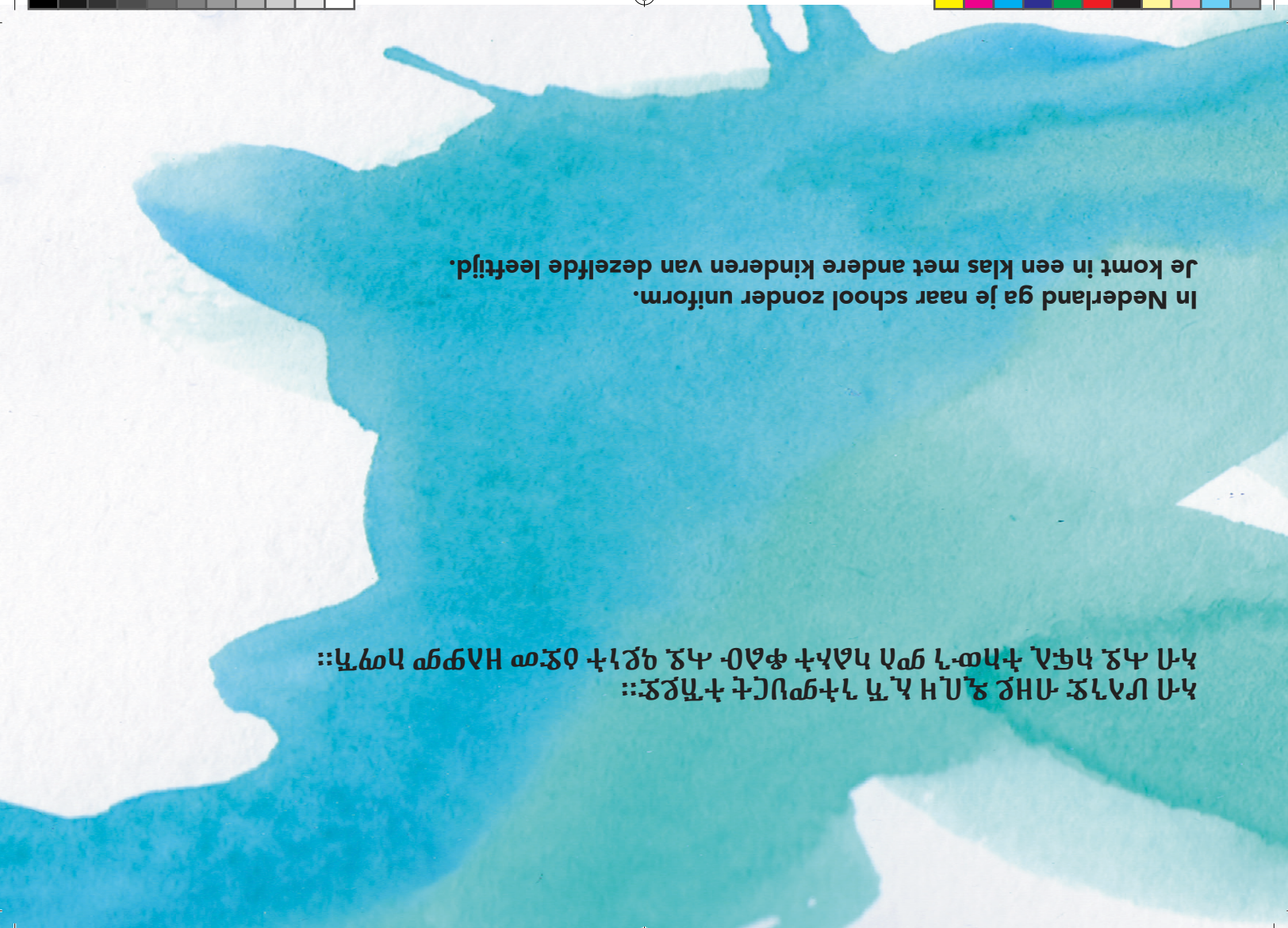
**Zelf iets mogen doen of verzinnen dat bij je past, dat kan niet.
 Ik had en heb behoefte aan vrijheid, zelf mogen denken.
 Dat is waarom ik gewoon weg moest.
 Maar dat doet wel pijn.
 Want ik hou ook van mijn land, van de mensen daar.**

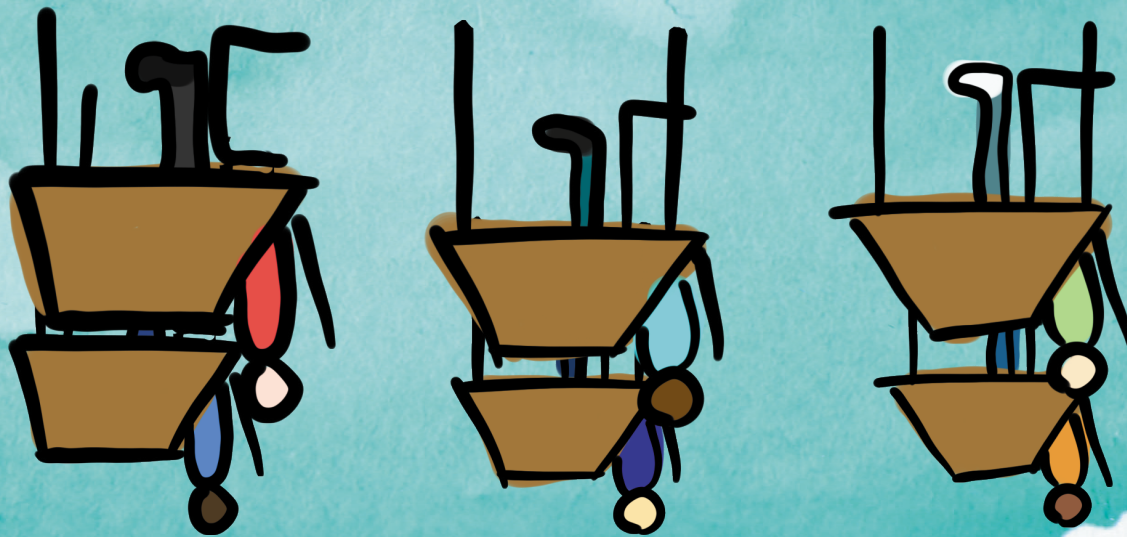
In Nederland is school heel belangrijk. Je gaat hier de hele dag naar school. Op school leer je je klaar te maken voor als je later gaat werken. Soms lijkt leren belangrijker dan spelen. Dat vind ik wel gek, alsof je altijd bezig moet zijn met later, later, later. Het is denk ik mooi dat je heel veel mag leren. En ik denk dat het ook mooi is als je meer mag spelen en doen en vallen. Zodat je ook van jezelf leert.

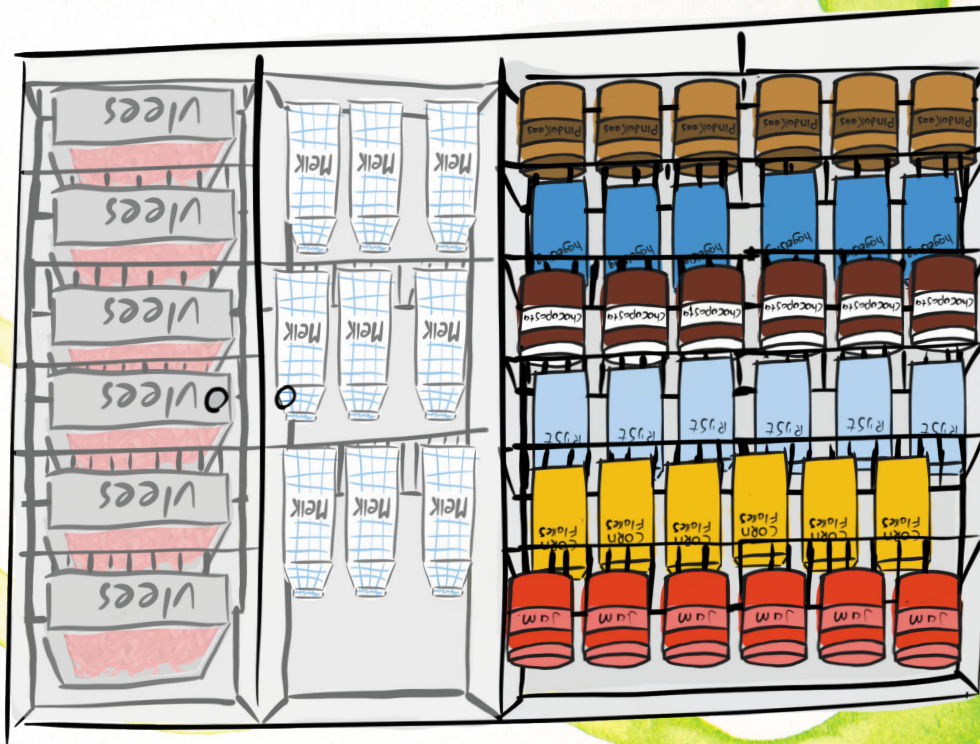
Soms vind ik kinderen in Nederland wel een beetje baby's. Ze huilen snel en lijken niet zelf iets te kunnen maken of bouwen. Dingen die kinderen van 4 in Eritrea al kunnen. Maar ik vind hier wel dat je veel meer leert om allemaal talenten te kunnen ontwikkelen. En dat je meer jezelf mag zijn. Er is hier zoveel ruimte om kinderen te laten tekenen, spelen, om je te ontwikkelen in wie jij bent.

In Nederland ga je naar school zonder uniform.
Je komt in een klas met andere kinderen van dezelfde leeftijd.

፡፡ሁሉም ተማሪዎች ለመገናኛት ተመሳሳይ ስልጠና ይሰጣቸዋል።
፡፡ሁሉም ተማሪዎች ለመገናኛት ተመሳሳይ ስልጠና ይሰጣቸዋል።

De eerste twee jaar heb ik vooral pindakaas gegeten.

የተገባውን ተጠቃሚዎች ለማግኘት ለሚያስፈልገው ሁሉም ጊዜ ይጠቀሙ::

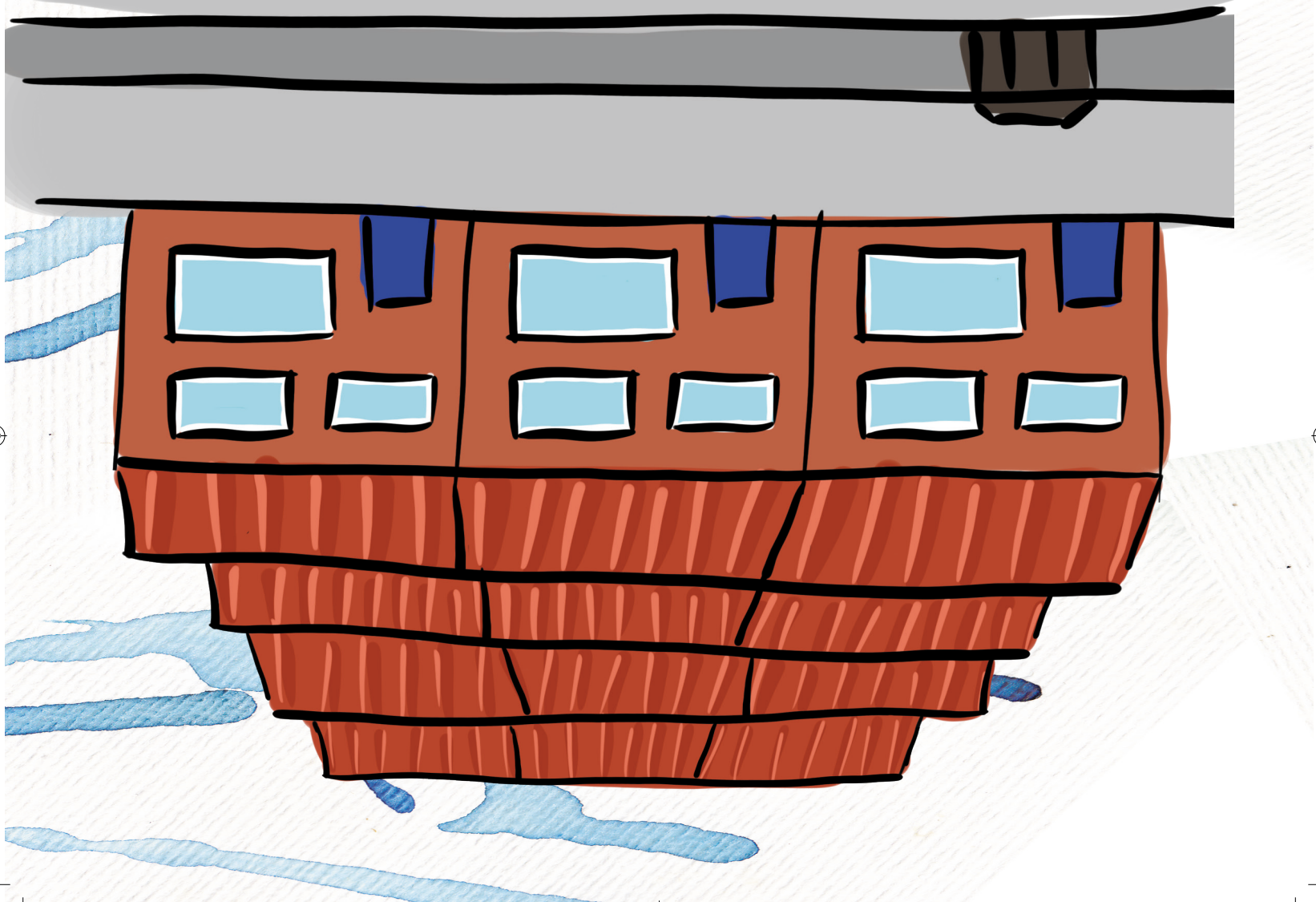

ከተገኘው ጋር ጋራ ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ
 ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ
 ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ
 ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ
 ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ
 ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ
 ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ
 ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ ለሌሎች ጋር ማድረግ ሲገባ

De eerste gekke dingen die je hier eet, kende ik niet.
 Een kiwi? Een broccoli? Toen ik in Nederland aankwam,
 snapte ik niets van het eten. Broccoli had ik nog nooit
 gezien, kiwi vond ik heel raar. Wat was dat voor een
 pluisig ding? Ik wist ook niet hoe je het allemaal moest
 klaar maken. En de smaken waren zo anders. Door
 samen te eten met andere mensen, leerde ik hoe je het
 kon klaar maken en hoe het moest smaken. Nu vind ik
 het leuk om de verschillende manieren van koken te
 combineren.

ኢትዮጵያን ገደማ ኢትዮጵያን ገደማ ገደማ
 ኢትዮጵያን ገደማ ኢትዮጵያን ገደማ ገደማ ገደማ
 ኢትዮጵያን ገደማ ኢትዮጵያን ገደማ ገደማ ገደማ

De huizen op elkaar gestapeld, of dicht naast elkaar.
 Met grote open ramen.
 Maar zijn mensen hier dan niet bang voor dieren of voor dieven?

7ןן/ן סו7 הן/ן ?
 סו7 הן הן?
 - AKBERET GHIDAY
 WIE BEN JIJ?
 WIE BEN IK?

Colofon
 Wie ben jij? Wie ben ik?
 Eerste druk, mei 2022
 Tweede druk, oktober 2022
 Uitgever: Studio Moio
 Conceptidee Akberet Ghiday
 Tekst: Ghiday & Leclina
 Vormgeving & opmaak: Mitchell Kort & Lelina
 Illustraties: Mitchell Kort
 Wandering Art pieces: Susan Bink
 Project MDT UniverCity, mogelijk door ZonMW, gemeente Leiden,
 MBO Rijnland, RBL, Rabobank, Fonds 1818